

U z n e s e n i e

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu **T.**, zastúpeného JUDr. **J.**, advokátom, **H.**, proti žalovanému **I.**, správcovi podstaty úpadcu **S.**, ktorá sa viedla na Krajskom súde v Košiciach pod sp. zn. 3 Cb 535/01, na dovolanie žalobcu proti rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 9. novembra 2005, č. k. 2 Obo 219/2005–244, takto

r o z h o d o l :

Dovolanie **o d m i e t a .**

Žalovanému nepriznáva náhradu trov dovolacieho konania.

O d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa rozsudkom zo 7. marca 2005 č. k. 3 Cb 535/01–161 zamietol žalobu v časti o určenie pravosti pohľadávky 15 893 185 Sk, uplatnenej v konkurznom konaní na majetok úpadcu **S.** a jej zaradení na oddelené uspokojenie. V časti o určenie pravosti pohľadávky 4 708 362 Sk konanie zastavil po tom, ako žalobca v uvedenej časti vzal žalobu späť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, rozhodujúc o odvolaní žalobcu, rozsudkom z 9. novembra 2005 č. k. 2 Obo 219/2005–244 rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil a žalobcu zaviazal zaplatiť žalovanému 7378 Sk náhrady trov konania.

Proti rozsudku odvolacieho súdu podal dovolanie žalobca. Prípustnosť dovolania vyvodzoval zo skutočnosti, že odvolací súd, ktorý rozhodoval o odvolaní, mu odňal možnosť konať pred súdom. Odvolací súd síce potvrdil rozhodnutie súdu prvého stupňa, avšak v rozpore s konštatovaním súdu prvého stupňa považoval zmluvu o postúpení pohľadávky, v spojení so zmluvou o výške odplaty, za neplatnú,

pretože postúpiť možno len existujúcu pohľadávku. Podľa odvolacieho súdu žalobca odvodzuje svoju pohľadávku z dvoch dohôd s dlžníkom o uznaní záväzku po lehote splatnosti. Tieto dohody však nespĺňajú náležitosti platného uznania záväzku, z čoho vyplýva, že pohľadávka voči dlžníkovi v uplatnenej výške, ktorá bola podľa žalobcu postúpená, neexistovala, resp. jej existenciu nepreukázal. Dôvody odvolacieho súdu uvedené v potvrdzujúcom rozsudku sú v rozpore s vykonanými dôkazmi, vo vykonaných dôkazoch nemajú oporu a sú aj v rozpore s konštatovaním a závermi prvostupňového súdu, vychádzajú z nesprávneho právneho posúdenia veci a sú neurčité a zmätočné. Súd prvého stupňa v rozsudku konštatoval, že ak by bola zmluva o postúpení platná, tak by sa žalobca stal veriteľom a tým osobou oprávnenou na vymáhanie pohľadávky. Záver odvolacieho súdu, že pohľadávka neexistuje, je v rozpore so závermi prvostupňového súdu, ktorý jednoznačne uznával, že pohľadávka vo výške 2 364 377 Sk a úroky z omeškania 760 216 Sk a 1 582 162 Sk existovali na základe platnej hospodárskej zmluvy. Odvolací súd potvrdil prvostupňový rozsudok z dôvodu, ktorý vychádzal zo skutočností, ktoré žalovaný netvrdil a ktoré netvrdil ani súd prvého stupňa v rozsudku. Ten v rozsudku naopak konštatoval, že pohľadávka existovala. Ku skutočnosti, že pohľadávka neexistovala, a preto nemohla byť postúpená, sa žalobca nemal možnosť vyjadriť, ani k tomu nemal dôvod, keďže odvolací súd ju ani nespomenul. Žalobca sa túto skutočnosť dozvedel až z rozhodnutia odvolacieho súdu. V tomto štádiu už žalobca nemal možnosť k tomu zaujať stanovisko a poukázať na dôkazy, ktoré svedčia o opaku. Odvolací súd mu tak znemožnil realizáciu jeho procesných práv v odvolacom konaní uvedených v § 122 a § 133 O.s.p. Jeho postup nerešpektoval ústavný princíp dvojinštančnosti konania odvolacím súdom, lebo žalobcovi odoprel možnosť prieskumu nových, prípadne z pohľadu súdu prvého stupňa bezvýznamných, avšak z hľadiska právneho posúdenia odvolacím súdom rozhodujúcich skutkových zistení. Ak odvolací súd dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa je správny, avšak z dôvodov, ktoré nebolo tvrdené a ani súd prvého stupňa sa nimi preto nezaoberal, bol povinný zrušiť napadnutý rozsudok a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Podľa § 132 O.s.p. hodnotí dôkazy podľa svojej úvahy, avšak iba dôkazy, ktoré boli vykonané pred súdom zákonným spôsobom. Dovolateľ ďalej obšírne uvádza dôvody, pre ktoré je rozhodnutie súdu prvého stupňa, i odvolacieho súdu vecne nesprávne. Skutkový stav, z ktorého rozhodnutie vychádza, je v rozpore s vykonanými dôkazmi a rozhodnutie spočíva na nesprávnom

právnom posúdení veci. Odvolací súd najmä nerozlišoval jednotlivé uplatnené nároky, ani ich právny základ, nesprávne posúdil celý proces postúpenia pohľadávky, jeho podmienky a účinky a nesprávny je aj právny záver oboch súdov o neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky pre rozpor s dobrými mravmi. Žiadal, aby dovolací súd rozhodnutie odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

Rozsudok nadobudol právoplatnosť 21. decembra 2005.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 2 O.s.p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods.1 O.s.p.) skúmal najskôr, či sa ním napadá rozhodnutie, proti ktorému je dovolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods.1 O.s.p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O.s.p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozsudku, je prípustné, ak je ním napadnutý zmeňujúci rozsudok (§ 238 ods. 1 O.s.p.), ak smeruje proti rozsudku, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O.s.p.), alebo rozsudok potvrdzujúci rozsudok súdu prvého stupňa, avšak len vtedy, ak odvolací súd v jeho výroku vyslovil, že je dovolanie prípustné, pretože po právnej stránke ide o rozhodnutie zásadného významu (§ 238 ods. 3 O.s.p.). Žalobcom napadnutý rozsudok nie je rozsudkom uvedeným v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p., preto prípustnosť dovolania proti nemu podľa uvedeného ustanovenia nie je daná.

Proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu bolo vydané v konaní postihnutom niektorou z procesných väd uvedených v § 237 O.s.p. Jedným z dôvodov zakladajúcich vždy prípustnosť dovolania je aj prípad, keď bola účastníkovi postupom súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.), ktorého sa žalobca dovoláva. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup

súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia jeho procesných práv, priznaných mu v občianskom súdnom konaní za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. K takémuto postupu v prejednávanej veci nedošlo.

Zdrojom porušenia procesných práv žalobcu v odvolacom konaní je podľa dovolateľa postup odvolacieho súdu, ktorý síce rozhodnutie súdu prvého stupňa potvrdil, ale vychádzal pritom z iných skutkových a právnych záverov, ako súd prvého stupňa. Tvrdeniu dovolateľa nemožno prisvedčiť. Súd prvého stupňa sa predovšetkým zaoberal otázkou, či je zmluva o postúpení pohľadávky, ktorá je predmetom žaloby o určenie pravosti popretej pohľadávky, platná. Podľa odôvodnenia rozsudku dospel k záveru, že je neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. V odôvodnení rozhodnutia uvádza, že i keď postúpenie pohľadávok považuje za neplatné, skúmal, či v prípade, že by bolo postúpenie platné, bola by pohľadávka žalobcu uplatnená v konkurznom konaní oprávnená. V tejto otázke dochádza na str. 9 a na str. 10 ods. 2 k jednoznačnému záveru, že úpadca neprevzal platne dlh za dlžníka J., preto žalobcovi nevznikla proti úpadcovi pohľadávka vo výške 15 893 185 Sk, ktorá bola prihlásená do konkurzu. Žalobu na určenie jej pravosti preto zamietol. Odvolací súd v odôvodnení rozsudku uviedol, že sa stotožňuje s odôvodnením rozsudku súdu prvého stupňa (str. 6 prvý ods.). V ďalšom texte uvádza ďalší dôvod, pre ktorý považuje dohody o uznaní záväzku za neplatné – ich nejasnosť a neurčitosť a ďalší dôvod neplatnosti zmluvy o postúpení pohľadávky - neexistencia pohľadávky. Napokon uvádza, že rozsudok súdu prvého stupňa je vecne správny, jeho dôvody však presahujú potreby pre vyhodnotenie jednotlivých právnych úkonov. V rozhodnutí reaguje aj na tvrdenia a argumenty žalobcu. Žiada sa poznamenať, že pokiaľ súd prvého stupňa v rozsudku uvádza, že pohľadávka žalobcu existovala, nehovorí, že je to pohľadávka žalobcu voči žalovanému, ale proti J. Žalovaný tento dlh J. neprevzal. Aj s týmto konštatovaním sa odvolací súd stotožnil.

Z porovnania rozhodnutí oboch súdov vyplýva, že oba súdy vychádzali z rovnakých skutkových zistení a z ich rovnakého právneho zhodnotenia. Odvolací súd sa stotožňuje aj s dôvodmi, pre ktoré súd prvého stupňa považoval dohodu o postúpení pohľadávky za neplatnú a s dôvodmi, pre ktoré na žalovaného neprešiel

dlh J. Ak popri dôvodoch, pre ktoré súd prvého stupňa zamietol žalobu a s ktorými sa odvolací súd stotožňuje, odvolací súd uvádza aj ďalšie dôvody, pre ktoré považuje rozhodujúce právne úkony za neplatné, nemožno to považovať za porušenie zásady dvojinštančnosti, ani za prekvapujúce rozhodnutie, pri ktorom sa až v rozhodnutí súdu objavujú skutočnosti a argumenty, ktoré dovtedy neboli v priebehu konania spomenuté, neboli predmetom pojednávania, takže účastníci nemali možnosť sa k nim vyjadriť a zaujať stanovisko.

Žalobca proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa podal odvolanie, v ktorom uviedol, v čom vidí jeho nesprávnosť. Odvolací súd preskúmal napadnuté rozhodnutie a dospel k záveru, že je vecne správne a správne je aj jeho odôvodnenie. Tým, že rozhodnutie potvrdil, neuprel žalobcovi žiadne jeho procesné právo. Dôvod, z ktorého žalobca vyvodzuje prípustnosť dovolania (§ 247 písm. f/ O.s.p.), nebol naplnený. Keďže dovolací súd nezistil žiadne iné skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa ďalších ustanovení § 237 O.s.p., dovolanie podľa § 218 ods. 1 O.s.p. v spojení s ustanovením § 243b ods. 4 O.s.p., ako neprípustné odmietol bez toho, aby skúmal jeho vecnú správnosť.

Žalovaný mal v dovolacom konaní úspech, má preto podľa § 243b ods. 4 v spojení s ustanovením § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 O.s.p. právo na náhradu trov dovolacieho konania. Keďže mu v dovolacom konaní trovy nevznikli, dovolací súd mu náhradu nepriznal.

Poučenie : Proti tomuto rozhodnutiu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 20. februára 2008

JUDr. Peter Dukes, v. r.
predseda senátu